

УДК 347.998.85(477)

Юлія Олегівна МИХАЙЛОВА,

*кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії з проблем організації
навчального процесу заочного та дистанційного навчання
навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання
Харківського національного університету внутрішніх справ*

Використання інтерактивних технологій навчання у системі підготовки кадрів для ОВС України

Сучасна соціально-економічна та політична ситуація в Україні, потребує від навчальних закладів підготовки фахівців нового формату, здатних до гнучкої адаптації в динамічно змінюваному світі, нешаблонного, нестандартного, оригінального мислення у виконанні різноманітних завдань суспільного життя та професійної діяльності, здатних самовдосконалюватися, здобувати та засвоювати інформацію, уміло її використовувати. Харківський національний університет внутрішніх справ, який входить до системи вищих навчальних закладів МВС України, не є виключенням і не може стояти осторонь процесів, які безпосередньо впливають на якість підготовки кадрів, адже без реального підвищення якості навчання, спрямованості на підготовку фахівців нового сучасного формату з високим рівнем професійної майстерності, компетентності, підготовленості до професійної діяльності неможливе ефективне функціонування самої системи органів внутрішніх справ України.

Усе більш очевидним стає той факт, що традиційні методи та форми навчання на сьогодні є неефективними. У контексті останнього, доповнення традиційних методів підготовки кадрів інтерактивними методами розвивального навчання, з нашої точки зору, сприятиме розвитку та утвердженню особистості, формуванню необхідних знань й умінь, становленню професійних якостей та індивідуально-психологічних властивостей особистості працівників ОВС.

Використання інтерактивних технологій навчання у вищих навчальних закладах представлені в роботах В. П. Беспалько, В. І. Євдокимова, М. В. Кларіна, Е. Н. Пехоти, Г. К. Селевко, В. В. Серікова, С. А. Сисоевої, І. С. Якиманської; теоретичні й практичні аспекти в наукових працях Е. Н. Пехоти, Є. І. Пометун, Л. В. Пироженко та інших вітчизняних і зарубіжних учених. Інтерактивні технології навчання, як технології, що сприяють соціальному становленню особистості, розглянуті в роботах Б. Г. Ананьєва, Л. С. Виготського та ін. Підґрунтям дослідження впливу інтерактивних технологій навчання на якість підготовки фахівців для ОВС, стали праці багатьох авторів, які вивчали окремі аспекти підготовки кадрів у вищих навчальних закладах системи МВС, таких як В. Б. Авер'янов, М. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, О. К. Безсмертний, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, Т. Г. Грица, С. В. Ківалов, А. Т. Комзюк, Ю. Ф. Кравченко, О. Ю. Синявська, А. А. Стародубцев, О. Н. Ярмиш та інші.

Однак, не дивлячись на те, що поняття «інтерактивність», «інтерактивне навчання», «інтерактивні методи й методики навчання», «інтерактивні технології» все більше з'являються в статтях і наукових працях, у розділах навчальних посібників, що описують процес навчання як спілкування, кооперацію, інтеграцію співробітництва рівноправних учасників, використанню інтерактивних технологій при підготовці кадрів ОВС України у сучасній літературі приділено недостатньо уваги.

Зазначимо, що впровадження та використання інтерактивних технологій навчання передбачене наказом МВС України від 13.04.2012 № 318 «Про затвердження Положення з організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України», у якому зазначено, що однією з основних форм занять зі службової підготовки є лекція, яка дозволяє поєднати керуючу роль викладача з високою активністю слухачів та використанням сучасних інтерактивних технологій [1].

Терміни «інтерактивне навчання», «інтерактивна взаємодія» активно вживаються у Положенні про підготовку фахівців у вищих навчальних закладах МВС за заочною та дистанційною фірмами навчання, затверджені наказом МВС України від 21.07.2008 № 346 [2].

Інтерактивні технології – це порівняно новий, творчий, цікавий підхід до організації навчальної діяльності. Слово «інтерактив» походить від англійського слова «interact». «Inter» – це взаємний, «act» – діяти. Інтерактивний – здатний взаємодіяти або перебувати в режимі бесіди, діалогу з будь-чим (наприклад, комп'ютером) або з будь-ким (людиною) [3].

Під інтерактивними технологіями навчання у процесі підготовки кадрів для ОВС України ми розуміємо спеціальну форму організації пізнавальної діяльності, яка проявляється у постійній взаємодії та комунікації викладача з курсантами (студентами, слухачами), мета якої полягає у створенні комфортних умов навчання, за яких кожен курсант (студент, слухач) відчув би свою інтелектуальну спроможність пізнавати нове та ефективно застосовувати отриманні знання на практиці.

На основі вищевикладеного визначимо основні завдання інтерактивних форм навчання при підготовці кадрів для ОВС України. Зазначимо, що ці завдання покладаються як на самого курсанта (студента, слухача), який навчається, так і на викладача. Однак, при використанні інтерактивних форм роль викладача змінюється, він перестає бути центральною фігурою, а лише регулює процес і займається його загальною організацією, готує заздалегідь необхідні завдання і формулює питання або теми для обговорення в групах, дає консультації, контролює час та порядок виконання наміченого плану. Під час заняття курсанти (студенти, слухачі) звертаються до соціального досвіду – власного, інших людей, при цьому їм доводиться вступати в комунікацію один з одним, знаходити спільні точки дотику, спільно вирішувати поставлені завдання, примати компромісні рішення, долати конфлікти.

До основних завдань інтерактивних форм навчання при підготовці кадрів для ОВС України можна віднести:

- пробудження у курсантів (студентів, слухачів) інтересу до навчання;
- ефективне засвоєння навчального матеріалу;
- самостійний пошук курсантами (студентами, слухачами) шляхів і варіантів вирішення поставленої навчальної задачі (вибір одного із запропонованих варіантів або знаходження власного варіанту та обґрунтування рішення);
- відпрацювання обраного варіанту чи прийнятого рішення в умовах наближених до реальних;
- встановлення взаємодії між курсантами (студентами, слухачами), набуття вміння працювати в команді, толерантність до будь-якої точки зору;
- формування у курсантів (студентів, слухачів) власної думки і вміння проявляти своє ставлення до ситуації, робити висновки та висловлювати власну точку зору;

- формування необхідних життєвих і професійних навичок;
- вихід на рівень усвідомленої компетентності курсанта (студента, слухача).

Визначивши основні завдання інтерактивних форм навчання, зрозумілим стає їх позитивний вплив на якість підготовки майбутніх правоохоронців. Саме інтерактивні технології відкривають найбільш широкі перспективи та можливості у навчанні та позитивно впливають на його якість. Такі технології формують у майбутніх правоохоронців вміння та навички діяти більш злагоджено, оперативно та зважено у різноманітних ситуаціях, дозволяють майбутнім правоохоронцям найбільш повно використовувати набуті теоретичні знання на практиці, стимулюють пізнавальну діяльність і самостійність.

Вважаємо за доцільне подальше вивчення в Харківському національному університеті внутрішніх справ активних форм і методів навчання, а також розробку та впровадження конкретних інтерактивних технологій у процес підготовки кадрів для ОВС України.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення з організації професійної підготовки осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ України : наказ МВС України від 13 квіт. 2012 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0728-12>.

2. Положення про підготовку фахівців у вищих навчальних закладах МВС за заочною та дистанційною фірмами навчання : затв. наказом МВС України від 21 лип. 2008 р. № 346.

3. Інтерактивне навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Інтерактивне_навчання.

Одержано 18.09.2014